

Pirata: una feina amb futur

Fa ja uns quants mesos que els pirates de Somàlia superen en els rànquings d'audiència els pirates del Carib. Cert que els personatges de la versió africana no són tan atractius com en Johnny Depp i la Keira Knightley, però tenen bastant més encant perquè són reals, omplen més pàgines de diari que els seus confreres de ficció i, al pas que van, aviat recaptaran més diners que la producció Hollywoodiana.

La pirateria, tal i com ens van explicar a l'escola i il·lustren les nombroses pel·lícules i llibres sobre el tema, és un crim molt antic que va preocupar als nostres avantpassats durant un grapat de segles. Això va facilitar el desenvolupament jurídic de la lluita contra la pirateria, fins al punt que avui en dia constitueix un cas excepcional dintre del dret internacional, ja que els estats li reconeixen la categoria de crim amb jurisdicció universal.

Això vol dir que qualsevol estat del món pot capturar i confiscar un vaixell pirata en alta mar, i pot arrestar i jutjar als pirates independentment de la seva nacionalitat i fins i tot del lloc on l'acte criminal hagi estat comès. Per fer-nos una idea de la importància que la comunitat internacional va donar, i avui dóna de nou, a la pirateria només cal pensar que els únics crims sobre els quals els governs estan d'acord a aplicar la jurisdicció universal són l'esmentada pirateria i el genocidi. Sobre altres atrocitats com la tortura, el terrorisme, la violació o el tràfic d'esclaus, que causen molts més morts i sofriment, no hi ha consens. En resum, els governs compten amb la cobertura legal necessària per lluitar jurídica i militarment contra la pirateria.

Una altre peculiaritat de la pirateria, en aquest cas la somali, és que l'objectiu de la captura és el vaixell i la seva càrrega i no pas les persones. De fet, els pirates no amenacen amb executar, per exemple, un mariner cada 24 hores si les seves exigències econòmiques no son satisfetes. Amenacen amb vendre la càrrega al mercat negre i enfonsar el vaixell.

Els pirates exploten els que tots sabem però preferim no dir o no pensar: que els dos milions de barrils de petroli del Sirius Star són molt més importants i valuosos que les vides dels seus tripulants. Resulta torbador adonar-se que a governs, empreses, asseguradores i públic en general els sembli acceptable pagar milions de dòlars a uns senyors de la guerra, que aterren des de fa 18 anys la població somali, per recuperar un vaixell. I resulta indignant que els mateixos disposats a pagar per no perdre un carregament de petroli o d'armes defensin que no es pagui per alliberar els milers de persones segrestades a l'Afganistan, l'Iraq o Colòmbia: persones que corren un risc de mort infinitament més elevat que els mariners dels vaixells capturats al Golf d'Aden.

I és que pagar per alliberar els periodistes o cooperants segrestats en zones de guerra no és econòmicament rentable. Però desembutxacar milions per rescatar un vaixell és un bon negoci per tots: els criminals que dirigeixen els pirates i alimenten el conflicte, les navieres que salven un equipament i una mercaderia de valor incalculable, les asseguradores que, si haguessin d'indemnitzar pels vaixells enfonsats, tancarrien en dos dies, i els misteriosos gabinets d'advocats que, de ben segur, cobren fortunes per fer de mitjancers de l'extorsió.

Tot i que, potser, la nostra avarícia tindrà un efecte beneficiós i ajudarà a reduir sensiblement els segrestos de persones. Tan de bo Al Qaida, els Talibans o les FARC aviat s'adonin que segrestar individus no paga la pena: és arriscat, t'has d'amagar, mantenir els captius costa diners i els governs, les ONG i els diaris quasi mai paguen. En canvi, si captures un vaixell tothom sap on ets però ningú t'ataca malgrat tenir el dret de fer-ho i et paguen una milionada sense protestar. La pirateria té futur.

Jordi Raich
Escriptor
Novembre 2008